

vexantur, colici vocari solent. Quamvis autem in hoc intestino ab inflammatione dolor acerrimus, & sæpe subito nata grangrana lethalis, nasci possit, uti postea §. 663. dicitur; tamen vulgari usu obtinuit, colicum dolorem vocare, qui non adeo finestus est, & sæpius recurrit, & congestis in hoc intestino facibus, & materia flatulenta libero transitu ab his impedito, plerumque originem ducens. Unde dixit Celsus (1): *At si laxius intestinum dolere consuevit, quod xσ'ov nominant, cum id nihil nisi genus inflationis sit &c.* Et paulo post sic affectis jubet, ut frigus vitent, & quidquid inflare consuevit, ex quibus patet, quod prope spiritum elidit. In plerisque post frigora eruditatesque oritur, deinde quiescit: & per ætatem sæpe repetens sic cruciat, ut vite spacio nihil demat. Ex illis etiam, quæ de colicis habet Aretæus (n), concludere licet, flatulentam materiam, spasmis contractis intestinis interceptam, hunc morbum facere; sic enim habet: *si autem cibum acceperint, quantumvis paucum, & non flatulentum, valide inflantur, & distandi quidem cupiditas eos incessit, verum status exitum non inveniunt; ructus vero sursum violenter*

VOMITUS FEBRILIS.

§. 652. Vomitus, expulsio violenta contentorum ventriculo primo, dein etiam intestinis, tandem visceribus eo se evacuantibus, agnoscit convulsionem fibrarum muscularium faucium, œsophagi, stomachi, intestinorum, diaphragmatis, musculorum abdominalium, pro causa proxima: pro remota omne id, quod irritando fibras descriptas, vel facile convellenda viscera, stimulat.

Vomitus adesse dicitur, quando subita & violenta expulsio fit per os illorum, quæ ventriculi cavo continentur: nihil enim per vomitum expelli poterit, nisi illud prius in ventriculo fuerit, quamvis ex aliis corporis locis venerit in ventriculum. Verum ut vomitus dicatur illa expulsio contentorum ventriculi per os, requiritur ut violenta sit: illa enim, quæ in ruminantibus fit, contentorum ventriculi lenis & successiva expulsio minime vomitus dicendus erit, uti neque illa ventriculi dicta exprobratio qua multis hominibus pars quædam contentorum ventriculi absque nausea in fauces ascendit sine ulla violentia, imprimis si plenior ingesto cibo vel potu ventriculus fuerit: novi tales homines, qui pro lubitu efficere valent, ut pars contentorum ventriculi sic in fauces ascendat: imo constitit observationibus Medicis, quosdam homines ruminasse. Plura talia exempla collegit Peyerus (q).

Per vomitum ergo expelluntur illa, quæ in ventriculi cavo continentur, adeoque & omnia illa, quæ in ventriculi cavum venire poterunt. Dixerat quidem Galenus (r) solum illa evomi, quæ ventriculus complectitur; eorum vero, quæ intestinis continentur, nihil quidquam per vomitum vacuari: verum directa experimenta contrarium evincunt. Bi-

tentati etiam sine fructu sunt. Si qua vero parte flatus vi erumpant, qui sursum viridi odoris sunt, & acidos ructus excitant &c. Ex omnibus autem illis satis patet, colicos flatibus & ructibus vexari; quod etiam aduc ulterius confirmatur remediis, quæ ad hunc morbum a Celso (o) laudantur. Sicca enim & calida fomenta, & cucurbitulas sine ferro commendat, de quorum efficacia in spasms curandis, qui flatuum efficiens causa sunt, ante dictum fuit. Præterea medicamentum, quod Cassius se reperisse gloriabatur, & quod ab usu summo in hoc morbo καλακόν dicebatur, anisum, castoreum, piper, papaveris lacrymam &c. recipit, quæ omnia ad flatus discutendos optima sunt, uti ex ante dictis patuit. Simul hic notari meretur, quod eodem in loco iussit Celsus, fricatione ad extremas partes, id est, cetera brachiaque materiam evocare: Ac si jam novisset, naturam hanc viam sæpe affectare, uti in illa hujus morbi specie, quæ Colica pictonum vocari solet, patet: ubi, post aliquot validos dolorum paroxysmos toleratos, miseris extremæ corporis partes paralyticæ fiunt, & contabescunt (uti ad tertium numerum præcedentis paragraphi dictum fuit) cessante dolore colico, postquam in hos artus detonuit morbi impetus.

Quia autem colica passio enormes adeo dolores facit, ideo vocabula καλῶς ποῖμα, καλῶς ποῖμα, καλῶς ποῖμα, quæ pœnam luere, pœnam, carcerem significant, inde derivata dicuntur (p).

lis enim utraque per ductum communem in duodenum intestinum exit, atque interim toties per vomitum evacuatur: patet ergo evidenter, viam patere contentis intestinorum cavo in ventriculum. Duodenum vero intestinum pyloro continuatum in ventriculi vicinia ponitur, adeoque facilius contenta hujus intestini cavo in ventriculum ire poterunt. Verum constitit observatis & illa, quæ in remotioribus intestinorum partibus continentur, ad ventriculum venire posse: dum enim motus ille, quo contenta ventriculi in cavum intestinorum, atque inde continuo propulsu, quamvis lento, per omnes illorum gyros ad anum usque protrunduntur (peristalticum vocant hunc motum) invertitur in morbis, fœdo spectaculo ipsa excrementa alvina, retrogrado hoc motu in ventriculum pulsa, evomuntur: quod jam Hippocrates (s) notavit, & pro lethali signo habuit. Imo & Galenus ipse (t) in volvulo stercoris vomitum sub finem fieri agnovit: adeoque patet non stricto adeo sensu accipienda esse illa, quæ statim ex Galeno allegata fuerunt; videtur enim tunc tantum indicare voluisse, ventriculi contenta vomitu facile expelli posse; illa vero, quæ in intestinis hærent, difficiliter & minori molertia deorsum educi.

Si

(1) Lib. I. cap. 7. pag. 17. (m) Lib. IV. cap. 14. pag. 223. (n) Lib. II. de Causis & signis morbor. diuturnor. cap. 3. p. 10. (o) Lib. IV. cap. 14. pag. 223. (p) Jul. Polluc. Onomastic. Lib. II. Num. 109. pag. 256. (q) De Ruminant. & fuminat. Lib. I. cap. 6. p. 61. (r) Comment. in Aphor. 12. Sect. IV. Chart. Tom. IX. pag. 117. (s) De visus ratione sanorum Lit. III. c. 7. Chart. Tom. 6. pag. 487. (t) De locis affectis Lib. VI. cap. 2. Chart. Tom. 7. pag. 309.

Si ergo contenta intestinorum in ventriculum venire possint aliquando, patet evidenter, etiam omnia viscera, quæ humores sua fabrica paratos intestinali fistula infundunt, materiam vomitu expellendam dare posse. Verum ingenus hepar, & lien mutatum sua rubrica sanguinem hepatis tradens, & pancreas huc se evacuant. Omnes humores, qui ex arteriis meseraicis & cœliaca in ventriculi & intestinorum cava excernuntur, sive sani, sive morbofi, pariter vomitu expelli possunt.

Patet ergo, quam multiplex & copiosa possit esse materia vomitus. Bilem enim, pituitam, lympham, pus, ichorem, bilem atram, &c. imo & sanguinem ipsum vomitu rejecta fuisse, Historia Medica testatur.

Causa autem proxima vomitus eadem est fere, quæ nausea; sola tantum intensitate majori differens. Quamvis autem irritatio & convulsio fibrarum muscularium œsophagi, faucium, & ventriculi, vomitum excitent, tamen totalis expulsio contentorum ventriculi cavo his effici posse non videtur. Si enim consideretur, quanto cum impetu, dum homo vomit, hæc expulsio fiat, patebit facile, longe validiores causas requiri, non possunt enim fibræ ventriculi, quamvis validissime convulsæ, omnia expellere, quæ in ventriculo hærent, tunc enim deberent efficere, ut cavum ventriculi nullum fieret. Dum in cane vivo, dissecto abdomine, irritabam cultelli apice ventriculum, convellebatur quidem, neque tamen vomebat animal: hinc illa fibrarum ventriculi convulsio conspirare potest quidem ad hunc effectum, sed non videtur sola efficere, ut omnia expellantur. Dum canis, cui mercurium sublimatum dederat Wepferus (u) abdomen incidere, statim prorupit inflatus ventriculus, qui quidem subinde convellebatur, sed non adeo valide. Ubi autem iteratis vicibus aquam calidam per gulam infudit, canis illam semper cum mucos & spuma revomit; atque notat, ventriculum non admodum contractum fuisse vomitus tempore, verum diaphragma valide contractiebatur, ac si illud cum musculis abdominalibus vomitum multum promoveret. Similem diaphragmatis in vomitum motum observavit & in alio cane, cui antimonii flores ingesserat (vv). Dum enim diaphragma, ventriculo contiguum fere, valida convulsione deorsum trahitur, simulque eodem tempore musculi abdominales, pariter contracti, omnia contenta abdominalis premunt, ventriculus, duobus quasi prælis interjacens, comprimitur valide, sicque omnia ejus contenta ingenti vi per ejus orificium superius exprimuntur. Per pylorum enim rugosum & muscularibus abdominalibus convulsis pressum minus patula via est; accedit quod in cane vomituri viderit Wepferus (x), exordium motus convulsivi esse in duodeno, deinde illum pergere ad pylorum ejusque antrum, unde patet impediri, quo minus contenta ventriculi in vomitu per pylorum exire possint.

Quod autem vomitus præcipue pendeat a pressione diaphragmatis & musculorum abdominalium, confirmatur ex eo, quod equi, qui, uti unanimiter testantur Hippocrati, numquam vomunt, sic situm habeant ventriculum, ut minori efficacia musculi abdominales in illum agere possint. In his a-

Tom. II.

nimalibus enim ventriculus, quamvis repletus, aperto abdomine non apparet, nisi prius ingens colon, quod magnæ parti diaphragmatis contiguum est, & abdominalis maximam partem implet, removeatur: tunc enim ventriculus in conspectum venit, profunde situs, sic ut fere ad pedis distantiam a muscularibus abdominalibus remotus sit. Patet ergo, illum non ita valide comprimi posse a muscularibus abdominalibus adeo diffitis. Contra in canibus & feliibus, quibus animalibus frequens & facilis vomitus est, musculorum abdominalium actioni quam maxime exponitur ventriculus; uti etiam in ruminantibus. Accedit, quod diaphragmatis debilior observetur in equis fabrica, unde & post validos nimis labores quandoque tota sua longitudine fissum in his animalibus invenitur, subito inde mortuus. Verum quidem est, in equis ventriculi orificium superius valvula muniti, quæ difficilem contentorum ventriculi exitum per illud redit; sed hæc valvula tantum duas tertias diametri orificii superioris ventriculi implet, adeoque non potest impedire, ne quædam contentorum pars, liquidissima saltem, vomitu sic expelli possit. Interim tamen dato vino emetico magna etiam dosi, nullus sequitur vomitus, quamvis validi abdominalis concussus observentur in hoc animali hoc assumpto pharmaco, & sæpe moriantur. Forte etiam talis in his animalibus ventriculi situs est respectu diaphragmatis, ut & illud minus in hunc agere possit (y).

Neque tamen dissimulandum est, haberi apud Wepferum (z) observationem, quæ docere videtur, solius ventriculi convulsione vomitum fieri posse. Catello enim, cui Gialappa magisterium dederat, dissecto abdomine ventriculus distentissimus prorupit, & denudatis omnibus imi ventris visceribus vidit, ventriculum se circa medium aliquoties contrahere; atque interea, dum Wepferus insignem canalem lacteum prope renem succenturiatum intueatur, multum mucos spumei cum grumis evomit catellus, licet diaphragma ad gulam usque divitum & solummodo in dextro latere integrum esset: unde conclusit auctor, vomitum a ventriculo citra diaphragmatis opem peragi posse. Verum si consideretur, aliis intentum fuisse Wepferum, dum catellus vomeret; patet illum non adeo potuisse distinguere an solius ventriculi contractione vomitus factus fuerit. Præterea dum distentissimi ventriculi fibræ convelluntur, minime mirum est contentorum partem sic per œsophagum expelli posse. Neque multum hac ventriculi convulsione sic exivisse patet ex ipsa hac historia; nam addit paulo post, ventriculo a fine gule ad duodenum secundum longitudinem superne inciso, cavitatem mucos viscidissimam spumoso, & fructibus lactis coagulatis plenam inventam fuisse. Ex quibus patet, ut puto, levioris vomitus, vel potius ventriculi exprobrationem dicendam, fieri posse a convulsis ventriculi fibris; validum vero, & proprie sic vocandum vomitum, requirere diaphragmatis & musculorum abdominalium convulsionem.

Omnia hæc confirmantur illis phænomenis, quæ in vomentibus hominibus apparent: primo enim nausea percipitur, tenuis sæpe lymphæ os replet, incipit tremere labium inferius, imo sæpe tota maxilla inferior; quæ omnia designant, irri-

T 3

(u) Cicur. aquat. hist. & noxæ cap. 21. p. 207. (vv) Ibid. cap. 20. p. 257.

(x) Ibid. (y) Vide de his Acad. des Sciences l'An. 1733. Mem. pag. 683. &c.

(z) Cicur. aquat. histor. & noxæ cap. 15. hist. 3. p. 221.

fari fibras faucium, œsophagi, ventriculi &c. Sequitur tunc sæpe levis eructatio contentorum ventriculi, a folius ventriculi forte convulsione; mox totum abdomen quasi intro rapi videtur, & validissime expelluntur ventriculi contenta; & post validum vomitum abdomen totum, & diaphragmatis omnis fere ambitus, obtusum dolorem habet, similem ferre illi, qui in reliquis membris, nimio labore fatigatis, percipitur.

Patet ergo ex dictis, quænam sit causa proxima vomitus. Causæ vero remotæ plurimæ esse possunt, & admodum variæ; quæ tamen omnes in eo conveniunt, quod, irritando fibras partium descriptarum,

§. 653. **E**rgo vitio stomachi convulsi, inflammati, suppurantis, scirrhusi, cartilaginosi, accedente febre acuta, aliquando accidit, pertinax est, ex idea ejus mali cognoscitur, eoque sublato demum tollitur: de

Ergo vitio stomachi convulsi. Notavit Sydenhamus (a), in hysteriis & hypocondriacis perturbatum spirituum nervosorum motum diversâ admodum phænomena producere, prout in has illasve partes corporis impetum fecerit: sicque quosvis fere morbos simulare, atque fraudem facere Medicis, nisi & periti in arte, & attentis simul fuerint. Si ergo in ventriculum decubuerit hæc affectio, convellitur, & vomitus sæpe enormis excitabitur; qui omnibus aliis remediis frustra tentatur, & tantum cedit illis, quæ turbatum liquidi nervosi motum in ordinem redigunt, vel sopiunt. De hac re autem dictum fuit ad numerum quintum §. 642.

Inflammati. Cum locus inflammatus doleat, & simul tumeat plerumque, nervosa & adeo irritabilis ventriculi fabrica a tumore inflammatorio hic nato pessime afficietur; unde convulsio fibrarum ventriculi, & illam sequi solens vomitus, brevi fiet; imprimis quotiescumque ab ingestis cibo vel potu irritatur ventriculus inflammatus. Ob hanc causam, uti postea §. 951. dicitur, vomitus dolentissimus statim ab omni ingestis inter signa inflammati ventriculi habetur.

Suppurantis. Inflammationem natam in quacunque corporis parte sequi possunt varii inflammationis exitus, uti in Capitulo de inflammatione patuit; adeoque & suppuratio, scirrhus &c. Verum dum inflammatio in suppurationem tendit, omnia inflammationis symptomata augentur; adeoque patet, facile vomitum inde nasci debere. Præterea si suppuratio in ulcus apertum degeneret, cum omnis ulceris labia fere semper plus minusve inflammata sint, atque tale ulcus ab ingestis continuo irritatur, poterit a tali causa vomitus molestus & diuturnus produci. Plura exempla ulcerati ventriculi in Historia Medica occurrunt; unicum ex Hildano adducere sufficiet, cum fide dignissimus hic auctor ipse hoc viderit. Robustus, & optimo corporis habitu præditus juvenis, postquam opiparo convivio exceptus fuerat, eadem nocte dolore stomachi correptus fuit, in initio quidem non adeo gravi, sed paulatim aucto; imo & vago facto per caput, abdomen, artus: vomitus autem quoque aderat.

§. 654. **V**itio viscerum, & partium circumjacentium, similiter affectorum, distento per ingestâ stomacho irritatorum, idem toties incognita causa pertinacissimus accidit, accedente febre.

Notum est, ventriculi naturalem situm esse talem, ut ab hepate incumbente tegatur maxima sui parte; a sinistris lien ipsi accumbat; pancreas pone ipsum hæreat; colon intestinum ejus fundum tan-

(a) In Dissertatione Epistol. pag. 420.

(b) Hildan. Observ. Cent. 3. observat. 20. (c) Arder. Apiar. observ. 62. 250.

adeo facile convellenda hæc viscera stimulent, sive directe in hæc viscera agant, sive, irritando aliarum partium fibras nervosas, per consensum eadem mala producant. Levis agitatio plumulæ in faucibus sola tali mechanica irritatione vomitum facere potest, uti & pituita hic fluctuans, capitis concussio & vulnera, luxationes &c. de quibus omnibus in Capitulo de nausea dictum fuit. Omnes enim causæ nauseam producentes, si validiores fuerint, vomitum facere poterunt. Sequentibus jam duabus paragraphis, agatur de præcipuis causis vomitus, quatenus in ventriculo ipso vel vicinis ipsi partibus inveniuntur.

Omnibus frustra tentatis, postquam per octodecim menses calamitosissimam vitam duxerat, tandem moritur. Cadavere aperto, invenitur in ventriculi orificio superiori, & quidem ex parte anteriori, ubi ramus sextæ conjugationis nervorum ventriculo inferitur, ulcus magnum ac foetidum, quod in vacuum usque ventriculi penetrabat (b).

Scirrhusi, cartilaginosi. Duros & scirrhusos tumores in ventriculo æque ac in aliis visceribus observatos fuisse, dictum fuit ad §. 484. atque dum adfunt, comprimendo & irritando vicina loca, imprimis si jam maligni fieri inceperint, vomitum & alia plura mala excitare poterunt. Omnium pessimi tales tumores, dum in pylori vicinia enati exitum contentorum ventriculi impediunt; tunc enim vomitus perpetuus fit. Bini tales casus habentur a Celeberrimo Sponio communicati (c), ex quibus patet ipsum pylorum scirrhusum, & fere cartilagineum, vomitum perennem fecisse aliquot ante mortem septimanis.

Omnia autem hæc mala augentur, dum febris acuta modo enumeratas vomitus causas comitatur; per illam enim augebitur inflammatio, si præexistit: vel fiet, si nondum adhaerit: dum per febrem agitatis humoribus vicina his tumoribus ventriculi loca atteruntur.

Pertinax vero semper vomitus est ab his causis ortus: per ipsum enim vomendi conatum exasperatur ventriculi inflammatio, & convulsio: & scirrhi, antea benigni in his locis hærentes sæpe in cancerosam malignitatem degenerant. Ubi vero a pituita, bile aut similibus, mole vel stimulo ventriculum irritantibus, vomitus nascitur, his excussis sponte, vel per artem, facile sedatur vomitus. Prout jam causæ hæc vomitus facilius vel difficilius tolluntur, pariter & vomitus curatio succedet.

Quænam vero agenda sint, ut ventriculi inflammatio & ejus varii exitus curentur, postea peculiari capitulo dicitur. Simul etiam ex dictis apparet, quare aliquando vomitus curari nequeat: dum nempe confirmati scirrhi, vel cartilaginea duritie jam præditi tumores, ventriculum continuo irritant.

gat &c. Sed dictum fuit in Commentariis §. 648. adeo facile irritabile esse ventriculum, ut ejus externa etiam superficie rudius attracta forcipe, vel cultelli apice cuncta in mortuo jam animali, convelleretur. Si ergo in his partibus, ventriculo contiguus, similia mala hæserint, ac præcedenti paragrapho enumerata fuerint; patet evidenter, vomitum pertinacissimum inde nasci posse, licet in ventriculo nullum vitium fuerit; neque in ejus cavo aliquid hæreat, quod nocere possit. Verum contigua ventriculo partes tanto magis illum premunt, adeoque tanto validius afficere possunt, quo magis distentus fuerit: unde vitio accumbentium ventriculo partium natus vomitus semper exasperari solet, dum ingestis turget ventriculus; atque ideo in chronico & pertinaci vomitu semper de his cogitandum est, & sedulo investigandum, an signa doceant, hoc illudve viscus affectum esse; sicque apta remedia adhiberi possint, ut tollatur talis vomitus, si ejus causa curabilis sit; vel saltem leniatur, simulque caveatur, ne perversa medendi methodo omnia in pejus ruant, uti tories accidit, dum emeticis vel purgantibus talia mala irritantur. Numerosissimæ jam in Historia Medica occurrunt observationes, quibus probatur, pertinacem vomitum a vitio partium ventriculo accumbentium natum fuisse. Juveni octodecim annorum istu cartilago xiphoides introrsum pressa ventriculum irritabat, frequens sequebatur vomitus; qui frustra plurimis tentabatur remediis, donec perita manu resisteretur hæc cartilago (d). Si jam sola mechanica irritatio a mutato situ hujus cartilaginæ vomitum facere poterit, an non idem fiet, dum scirrhusum hepar, vel pancreas simili modo ventriculum premit? Ab hepatis inflammatione nauseam & vomitum fieri ad

numerum tertium §. 641. dictum fuit. Dum turgens collecta bile cystis fellea, quacunque de causa obstructo ejus emiffario, se evacuare nequit, post diras anxietates vomitus enormis sequitur, tam diu durans, donec validissimis his spasms diaphragmatis & musculorum abdominalium retropressa bilis in sanguinem redierit, & ictericis colore totum corpus foedaverit. Ubi calculus renalis ex pelvi in angustias ureteris delabitur, a sola hac mechanica irritatione vomitus fit; & salutari quidem naturæ molimine, dum validis his concussibus calculus per ureterem propellitur in vesicæ cavum. Ab intestinorum inflammatione, volvulo, herniis incarceratis &c. pariter vomitus fit, uti Veterum & recentiorum Medicorum observata unanimiter testantur. Similia jam fieri a tumoribus suppuratoriis harum partium facile patet, atque omnia hæc mala augeri, si febris accedat.

Ex quibus omnibus patet, quanta sollicitudine indaganda sit vomitus causa, ut tuto curari possit; simulque apparet, quandoque requiriri, ut vomitus non sistatur; ubi nempe per validos illos concussus noxia in visceribus hærens materia mobilis redditur & expellitur, uti in calculosis, ictericis, atra bile mota &c. observatur. Optimum tunc est, tenui liquido affatim potato efficere, ut vomitus minori cum molestia fiat; vacuo enim ventriculo vomendi conatus irriteri quam maxime ægros affligunt. Pariter constat ex dictis, vomitum aliquando incurabilem esse; dum contigua ventriculo viscera scirrhusi vel cartilagineis tumoribus obstita illum premunt & irritant. Unicum tunc hujus mali lenimen habetur, dum parca copia cibi & potus simul ingesta cavetur, ne multum distendatur ventriculus.

§. 655. **V**itio omnis causæ majoris nausæ (642.) unde cognoscitur, dirigitur, curatur.

Nausea enim, uti ex dictis ad §. 642. patuit, eandem fere agnoscit causas ac vomitus, sed leviores tantum: illarum ergo augmento vomitus fiet. Imo nauseam frequenter vomitus sequitur, & omnem vomitum fere semper nausea præcedit. Illa

ergo omnia, quæ de nausæ causis, in quinque classes ibidem distinctis, dicta fuerunt, huc faciunt. Curam autem vomitus omnino eandem esse ac nausæ ab iisdem causis, sed levioribus ortæ, nemo dubitat.

§. 656. **S**i permanet, producit atrophiam, ileum, convulsiones, & effecta nausæ majoris; & pertinacis (643.).

Videndum jam, quænam mala a vomitu metuenda sint, ut inde prognosis habeatur. Materia, quæ vomitu rejicitur, considerationem meretur, quia pro ejus varietate sæpe etiam prognosis diversa est. Hippocrates (e) utilissimum vomitum esse monuit, dum materia expulsa bile & pituita inter se permixtis constat, neque admodum crassa fuerit; sinceros autem vomitus deteriores dixit. Damnavit porracea, livida, aut nigra rejecta; & si homo omnes hos colores vomat, exitiale illud esse monuit. Subputrida, & foedi odoris, mala pariter dixit; & celerimam mortem significare, si livida & graveolentia evomantur. Præterea vomitus si maneat, omnia ingesta expelluntur, adeoque corpus suo defraudatum alimento vera atrophiam consumetur; uti satis patet. Si vero per intervalla satis longa vomitus recrudescat, diu hoc sæpe fertur, dum adhuc ex ingestis sufficiens chyli copia sanguinem ingreditur. Vidi tales casus, ubi arctata in quodam loco intestinalis fistula, vel & a vicino tumore scirrhuso

compressa, ingestorum liberum transitum impediabat; unde post tres quatuorve dies post summam anxietatem oriebatur vomitus, quo expellebantur omnia, quæ toto hoc tempore ingesta fuerant; atque dein satis bene se habebant ægri, & cibos appetebant, donec post simile fere temporis intervalum rediret vomitus. Observavit & Tulpius (f), virginem ultra decem menses evomuisse qualiacunque fere cibaria, absque evidenti tamen virium jactura; postea vero, chylosum vomitum passa, ante decimum octavum mensem morbi finitum periiit. Forte tamen adhuc diutius tolerare potuisset, verum febris continua, comitialis morbus, aphonia, profusa menstrua, & alia gravissima mala lentam acceleraverunt mortem. Plura alia apud observatores habentur exempla, quibus constat, diu admodum toleratos fuisse a quibusdam periodicos tales vomitus, dum per hos non penitus omni alimento defraudabatur corpus.

Ileum. Notavit optime Sydenhamus (g), vomitus

(d) Academ. des Sciences l'An. 1717. hist. pag. 67.

(e) In Prognostic. Charter. Tom. VIII. pag. 638. 639. 640.

(f) Observat. Medic. Lib. II. cap. 22. pag. 133. (g) Sect. I. cap. 4. pag. 29. &c.

tus enormes, qui initio febrium accidere solent, iliaca passioni quandoque occasionem subministrare. Distinxit autem hunc morbum dupliciter, quatenus vel abobstructione intestinalis tubi, vel ab irritatione ortum ducit. Priorem dixit passionem iliacam notham, posteriorem veram vocavit; illamque fieri dixit, dum ex tumultuante sanguine per ferim in ventriculum & proxima intestina deponuntur humores acres & maligni, quibus irritatus ventriculus motum suum invertit, & materiam molestantem per os rejicit. Ventriculi huic inverso motui proxima intestina cedunt; dein & in omni intestinorum tractu idem fit; & motus peristalticus, quo naturaliter ingesta deorsum pelluntur, invertitur, atque contenta intestinorum cavo in ventriculum regurgitant, vomitu expellenda. Monet autem, in motus peristaltici inversione vomiturientem ventriculum choream ducere, unde etiam præcipuum curationis scopum posuit in sedanda ventriculi irritatione.

Convulsiones. Vomitus ipse convulsionem fibrarum muscularium faucium, oesophagi, ventriculi, intestinorum, diaphragmatis, & musculorum propria causa habet, uti §. 632. dictum fuit. Non mirum ergo, repetitis talibus convulsionibus turbari totum systema nervosorum, uti alia occasione in Commentariis §. 233. demonstratum fuit; & excitari convulsiones etiam in aliis corporis partibus; imprimis cum nervi per ventriculum, intestina, & mesenterium dispersi tantum imperium habeant in reliquis totius corporis nervos; uti ex alibi dictis patuit. Præterea cum frequenti vomitu exhauriatur corpus, ab hac inanitione vasorum convulsionum metus esse potest (vide §. 232.). Hinc ab helleboro, vomitorio acerrimo, convulsiones metuebat Hippocrates; & a vomitu sincero convulsiones & singultus damnavit (b).

Omnia jam illa mala, quæ diurnam nauseam sequuntur, merito inter effecta vomitus pertinacis numerantur, de quibus §. 643. dictum fuit.

Si jam simul consideretur, dum, convulsis musculis abdominalibus & diaphragmate, omnia abdomine contenta validissime comprimuntur, sanguinem venosum magna vi & velocitate summa pelliculi versus cor dextrum, simulque eadem actione arterias versus inferiorem partem corporis tendentes & per abdominalia viscera dispersas comprimi; patebit, versus corporis superiora copiam & impetum sanguinis arteriosi derivari; dum simul impedita respiratione illo tempore, quando vomitus fit, cor dextrum se libere in pulmonis vasa evacuare nequit: hinc reditus sanguinis venosi a capite impeditur, dum interim per arterias magna copia & impetu sanguis versus caput pellitur. Summus ergo metus est, ne a diurno & valido vomitu rumpan-

§. 657. **S**I vitio causæ (653. 654.) acciderit, curatio ex historia illorum morborum petenda.

Curatio vomitus tota pendet ex cognitione causæ remotæ, per quam fibræ musculares, faucium, oesophagi &c. (vide §. 652.) vel facile convellenda viscera irritantur. Nulla ergo methodus ge-

tur encephali vasa, & ab effusis humoribus compresso cerebro, lethalis apoplexia fiat, quam toties inter vomendi conatus accidisse Historia Medica testatur. Præterea, licet nulla ruptura vasorum fiat, a nimia tamen distentione vasorum sanguineorum mollis encephali pulpa comprimi poterit; adeoque plurima mala produci. Si autem considerentur illa, quæ in ipso vomitu actu contingunt, patebit, justum horum omnium malorum metum esse. Turgescit enim tunc facies & rubet, oculi sanguine suffusi lacrymantur, venæ jugulares inflatae tument, scintillæ & varii colores oculis obverfantur, tinnunt aures; vertiginosi fiunt, & post validum vomitum sæpe per aliquod tempus hebetes & somnolenti manent homines. Patet hinc, quam periculosus pleuriticis, vel & cacochymia turgentibus corporibus vomitus sit, & quanto jure inculcaverit Sydenhamus (i), ut, si egri conditio & venæ sectionem & vomitorium postulaverit semper venæ sectio emetici exhibitionem præcedere debeat, ne violentis vomendi conatibus vasa pulmonum rumpan- tur, vel cerebrum lædatur, aucto cum impetu sanguine atque effuso; cuius rei exempla aliquod se observasse affirmat. Patet inde etiam, quare Celsus (k) vomitum maxime alienum dixerit illis, quibus caput infirmum est.

Præterea inter vomendum, dum validissime premantur viscera omnia abdominalia, & sanguine copioso pulmo & corporis superiora distenduntur; si chronicis morbis jam tabefacta fere viscera quædam fuerint, illorum ruptura & pessima quævis mala metuenda sunt. Unde toties lethalis hypercatharsis, sanguinis sursum vel deorsum excretio observata fuerunt, dum tabefactum hepar validis vomendi nixibus rumpebatur. Vidi sic mulierem, quæ diurno ictero fedata fuerat, sumpto emetico incidisse in hypercatharsin, qua ingens copia putridæ amurcolæ materiæ per alvum rucebat; dein puro sanguine exeunte lipotymia, & paulo post mors, sequebantur. Nisi propriis oculis in cadavere Illustrissimi Reipublicæ nostræ Architalassi hoc vidisset Boerhaavius, quis unquam credidisset, oesophagi tubum validis vomendi conatibus rumpi posse, uti in Commentariis §. 170. §. dictum fuit? Herniarum productio a vomitu frequentissima pariter observatur; imo & in situ viscerum naturali insignis mutatio inventa fuit post vomitum diurnum; uti alia occasione in Commentariis §. 169. dictum fuit. Jure ergo Celsus (l), damnans illorum consuetudinem, qui quotidie ejiciendo vorandi facultatem moliebantur, de vomitu dixit: *Itaque istud luxurie causa fieri non oportere confiteor: interdum valetudinis causam recte fieri, experientis credo. Commoneo tamen, ne quis, qui valere, & senescere volet, hoc quotidianum habeat.*

neralis hic locum habere potest, sed sollicita indagatio harum causarum requiritur. Si ergo vomitus fiat vitio ventriculi ipsius in propria sua substantia male affecti (§. 653.) per inflammationem, suppura-

(b) Coac. Prænot. Num. 565. Carther. Tom. VIII. pag. 885.
(i) Sect. I. cap. 4. pag. 65.
(k) Lib. I. cap. 44. pag. 15.
(l) Lib. I. cap. 35. pag. 29. 30.

rationem, scirrhus &c. aut similibus malis, viscera & alias partes vicinas occupantibus (§. 654.) excitetur, vomitus curatio ex historia illorum mor-

§. 658. **S**I a causa (642. 655.) oritur, remedia eadem (644.) hunc in usum revocanda diligenter, maxime opiata, & epithemata corroborantia, attrahentia, dissipantia.

De his omnibus in *Cap. de Nausea* dictum fuit, ubi prius variis nauseæ causis in quinque classes distinctis, singularum dein curatio tradita fuit. Accidit tamen aliquando, postquam acres & putres biliosi humores, aut lenta & viscida fluctuans materies in ventriculo aut ejus vicinia collecta, fuerint expulsa per emetica aut purgantia, tamen vomitum fieri ab ingestis illico, ob nimis sensibilem jam redditum ventriculum, & post repetitas toties in frequenti vomitu convulsiones, facillime irritabilem. Tunc opiata, quæ omnes hos tumultus sopiunt, & acriorem ventriculi sensum obtundunt, hic maximum usum habent; uti & omnia illa, quæ nimium spirituum impetum in has partes mutare & alio modo dirigere valent. Celebre ad hos usus laudatur remedium illud antemeticum a Riverio (m) descriptum, dum salis absinthii scrupulus cochleari succi limonum mistus deglutitur: ab his enim, dum in ventriculo hærent, effervescentia fit, per quam mirus stimulus ventriculi nervis inducitur, atque illius spasmi & convulsiones felicissime tolluntur. Facile autem patet, hoc remedium non adeo agere expellendo vel corrigendo materiam, in ventriculo aut intestinis hærentem, sed tantum

mutando & dirigendo nervosi liquidi impetum in has partes. De usu opiatorum autem ad quintum numerum §. 644. dictum fuit.

Ob eandem causam profunt illa remedia, quæ debilitatum validis his concussibus ventriculum roborant, uti ibidem dictum fuit. Unde etiam post vomitum, si stomachus infirmus est, aquam frigidam bibendam voluit Celsus (n), & panem hesternum, vinum austerum meracum, carnem asiam, & cibos omnes quam siccissimos commendat. Plures tales formulæ, quibus languenti & debilitato post diurnum vomitum ventriculo succurri potest, in Materia Medica ad Sect. 644. habentur, ubi ad nauseam, a simili causa ortam, sanandam adhibentur. Verum & eximium usum habent similia Epithematis, Fomenti, aut Cerati forma ventriculi regioni extrinsecus applicata, quorum formulæ pariter eodem loco habentur. Theriaca Andromachi super alutam extensa & Epigastrico applicata, ratione optimorum aromatum, quibus constat, & opii, cujus bonam copiam habet, pulcherrime prodesse solet. Cucurbitæ sine scarificatione ventriculi regioni applicatæ pariter profuerunt, ob rationes ad numerum tertium §. 650. memoratas.

§. 659. **H**inc liquet ratio difficultatis sistendi vomitus in multis febribus acutis: tum falsitas & periculum regulæ vomitus vomitu curatur: Cur sæpe sudorifera vomitum tollant, ut in peste? Cur sæpe sistatur ille facta crisi, ut in variolis? Cur sæpe missu sanguinis, ut in acutis inflammatoriis? Cur, quibus initio febris acutæ vomitus perpetuus sine causa inflammatoria, diarrhoea pro crisi, quæ caveatur dato in principio morbi emetico? Cur vomitus omnis ingesti, statim ac receptum est, pessimus in acutis sit? ex iisdem Singultus nasci, & sanari potest.

Ex hæcenus dictis de vomitu sequentia corollaria deduci poterunt.

Ratio difficultatis sistendi &c. Sæpe enim in febribus acutis adest inflammatio ventriculi, intestinorum, aut viscerum ventriculo accumbentium: & ab hac inflammatione vomitus fit, qui ergo sedari nequit, nisi tollatur inflammatio hujus vomitus causa; quod aliquando vel omnino non, vel saltem difficulter, fieri poterit. Præterea patuit ex illis, quæ in vulnere capitis historia dicta fuerunt, cerebro læso, concusso, vel compresso, æruginosæ bilis vomitum sequi: unde etiam, dum in morbis inflammatoriis capitis turbari incipiunt insigniter encephali functiones, vomitus talis adest, non tollendus, nisi inflammatio ibi nata curari possit. Hinc dixit Hippocrates loco in Commentariis §. 267. allegato: *In capitis doloribus æruginosi vomitus, cum surditate & pervigilio, cito vehementer insanire faciunt.* Verum etiam atra bilis, quæ diu fixa & immobilis hæsit, viscera abdominalia gravans, quacunque de causa soluta & mota, acutissimas febres incendit, & præter alia pessima mala nauseam & vomitum (vide §. 104.) facit, non compescendum, nisi turgens atra bilis tolli possit, vel sic corrigi, ut minus noceat: quod quam difficile sit, patebit, ubi postea de hoc morbo dicetur.

Tum falsitas & periculum regulæ &c. Fere pro axiomate practico generali a multis habita fuit hæc regula, quod, ubicunque movimus & nausea aderant in morbis, prodesse semper arte vomitum promoveri, credentes se tunc semper ducere morbi materiem per illas vias, versus quas natura vergit. Confirmabantur in hac opinione, quod pulcherrime sæpe succederet hæc methodus, dum copia vel acrimonia molesta bilis, aut fluctuans pituita in primis viis vomitum faciunt. Verum ex ante dictis patuit, inflammationem ventriculi & vicinarum partium, scirrhus, ulcera, cancerum ipsum aliquando pertinacissimi vomitus causam esse. Facile autem patet, vomitoriis datis in talibus casibus omnia hæc mala pessime exasperari. Sic etiam ubi ab inordinato liquidi nervosi motu vomitus excitatur, regula hæc fallit, cum vomitoriis datis illæ turbæ augeantur. Prudentissime hanc regulam limitavit Hippocrates (o) dum dixit, tunc vomitum vomitu sedari, si una cum vomitu eluantur illa, quæ vomitum faciunt.

Cur sæpe sudorifera vomitum tollant, ut in peste? Observavit hoc Sydenhamus, molestissimum sæpe vomitum peste correptis adfuisse, quo propinata medicamenta illico expellebantur: unde in tali casu a medicamentorum exhibitione abstinent, donec solo tegumentorum pondere sudor

(m) Prax. Medic. Lib. IX. cap. 7. pag. 415. (n) Lib. I. cap. 3. pag. 30.
(o) De locis in homine cap. 15. Chart. Tom. VII. pag. 374.

promanare inciperet: Nam cum materia morbifera radii versus ambitum corporis sese exporrigant, illico alvi fluxus & vomitiones, ab eisdem introrsum reflexis, ac in ventriculum & intestina decumbentibus provenientes, ulivo sedantur (p). Adeo autem certus erat Sydenhamus, se vomitum talem sudoribus excitatis compescere posse, ut dum Pharmacopola frater, febre pestilentiali graviter decumbens, incassum fortiora sudorifera fumisset, illico vomitu hac assumta rejiciens, promiserit tamen se facile effecturum, ne deinceps emoveret, quamvis omnium antea exhibitorum fastidiosissimum sumeret. Promissi fidem eventus liberavit; ubi enim a sola fragulorum mole paulum maduisset aeger, largiorem Theriacalem bolum deglutitum retinuit, atque copioso sudore manente sanatus ab hoc morbo fuit. Ubi autem sudor semel inceptus abrumpebatur quacunque de causa, antequam morbi materia penitus expulsa fuisset, omnia symptomata illico recrudescabant.

Cur saepe sistatur ille facta crisi, ut in variolis? Contagium variolarum susceptum saepe circa ventriculum primo tragœdiam ludit; cardiae dolor & anxietatis circa hunc locum sensus, nausea & vomitus, in primo stadio hujus morbi toties praesentes, hoc demonstrant. Omnia haec mala solent manere toto contagii stadio, donec per febrem accensam susceptum venenum versus habitum corporis deponatur, & pustulas inflammatorias, postea in abcessum vel gangraenam abituras, producat. Solent tunc omnia symptomata minui, & vomitus haecenus molestus cessat, facta critica depositione venenati hujus stimuli, & mutatorum per illum humorum versus corporis exteriora. Ubi vero post eruptionem variolarum vomitus manet, designat tunc, variolas ipsam internam ventriculi aut oesophagi superficiem obsidere, vel per validam febrem praegressam bilem acriorem redditam ventriculum irritare; de quibus postea pluribus in variolarum historia dicitur.

Cur saepe missu sanguinis, ut in acutis inflammationibus? Quia in his morbis ab inflammatione ventriculi, aut vicinorum viscerum, aut etiam encephali, vomitus frequenter producitur. Summum jam remedium esse ad inflammationem sanandam sanguinis missionem, patuit ex illis, quae de cura inflammationis antea dicta fuerunt. In Comentar. §. 644. 3. dictum fuit, de memorabili illo casu nobilis foeminae febre acuta inflammatoria decumbentis, cui vomitorium dederat Sydenhamus, ut vomitum importunum sanaret, quod toties in aliis casibus profuisse usu didicerat: ingenue fatetur, uti ibidem dictum fuit, commissum errorem; & postea in aliis, simili febre decumbentibus, pleuritidis instar iterata venae sectione morbum hunc aggressus fuit, & felicissimo quidem cum eventu.

Cur quibus initio febris acutae &c. Quia tunc semper fere acrior bilis vel copiosior ventriculum irritat; quae mora & febre malignior reddita, & ad intestina delata, diarrhoeam in fine morbi excitat, saepe periculosam, dum fracta per morbum aegri vires validas evacuationes pati nequeunt. Imprimis hoc locum habet in illa febris continua specie, quae autumnali tempore plurimum occurrit, & illam constitutionem epidemicam comitatur, quae febribus intermittens producendis favet. Cum ve-

ro intermittentes febres saepius epidemicae grassentur, quam alii morbi: & febris haec continua, quae illas comitatur, frequentius reliquis observabitur, uti Sydenhamus (q) optime monuit. Imo non sine ratione conclusit magnus ille vir, (r) colligens illa omnia, quae plurimum annorum fideli observatione de epidemicis constitutionibus didicerat, hanc esse primariam naturae febrem, quia & frequentius occurrit reliquis, & illi praereliquis congruunt Veterum Medicorum axiomata, quae nobis de crisi in morbis reliquerunt, uti in Commentariis §. 587. dictum fuit; ubi de crisi agebatur. Verum & intermittentes autumnales, quae simul cum hac febre continua grassari solent, similem indolem habent; & tertianae duplicatae, imo & quartanae ipsae, geminatis paroxysmis & protractis, saepe in continuam illam abeunt (s), & vicissim haec febris quandoque se in intermittentium classem reponit (t). Unde merito conclusit Sydenhamus (u), dictam febrem continuam intermittentium illarum febrium autumnalium quasi compendium quoddam esse, & contra, singulos intermittentium paroxysmos hujus febris acutae compendium videri, atque discrimen in eo maxime versari, quod continue conceptam semel effervescentiam vixit eodemque semper tenore persciverent. Intermittentes autem partitis vicibus ac diversis temporibus eadem desungerentur. Unde patet, quam latum usum hac regula practica habeat, cum & in acutis continuis illis, adeo frequenter obviis, & in intermittens, toties epidemicae grassantibus, locum inveniat. Observavi enim, dum in his regionibus simul occurrerent frequentissima haec febres, vomitorium in initio febrium intermittentium & acutarum datum pulcherrime profuisse. Quamvis etiam, uti Sydenhamus (vv) optime notavit, dato in initio horum morborum emetico, materies vomitu rejecta neque mole valde spectabilis, neque pravis qualitatibus adeo insignis reperiatur. Ubi vero in morbi progressu datur vomitorium, dum in ejusdem initio hoc neglectum fuit, ingens saepe saburra collecta biliosa materiae expellitur. Interim magnum inde levamen illico percipiunt aegri, & postea haec febris placide pergens absque molestis symptomatibus decursum suum absolvit, & semper cavetur funesta, saepius in fine horum morborum contingens, diarrhoea. Tota difficultas tantum in eo consistit, ut bene distinguatur, an causa inflammatoria adsit, nec ne Anni tempus, epidemica constitutio cognita, & fidelis nocentium & juvantium observatio lucem dabunt. Autumnus enim talium morborum ferax; verum autem, & illi proxima aestatis pars, morbis inflammatoriis producendis magis favet. Quanta tamen cura in his distinguendis requiratur, patet; cum ipse Sydenhamus, adeo oculatus in his rebus, se deceptum fuisse ingenue fateatur, uti paulo ante dictum fuit.

Cur vomitus omnis ingesti &c. Designat enim febre semper ipsum ventriculum, aut ipsi contiguum diaphragma, vel & vicina viscera, valida inflammatione correpta esse; unde a minima etiam ventriculi repletione haec sic irritantur, ut vomitus fiat: per quem, ruditer pressis partibus, his inflammatis, metus est summus, ne praesens inflammatio subito in lethalem gangraenam abeat. Simul etiam suo effectu pessimus est talis vomitus, quia diluen-

tium

tium & antiphlogisticorum usum, quorum larga copia in curandis similibus morbis requiritur, omnino prohibebit.

Ex iisdem singulis nasci, & sanari potest. Singultus videtur esse convulsio oesophagi ventriculum & diaphragma sursum trahens, dum simul diaphragma subito deorsum convellitur (x). Illa enim, quae observantur phaenomena in homine singultiente, hoc docere videntur: & post diuturnum singultum circa cardiam & fauces molestia solet percipi. Convulsivus autem ille motus tam cito fit, ut non adeo exacte determinari possit, quamnam partes agant: unde & Sydenhamus (y) ingenue fatetur, se sibi ipsi de singultus causas disquirenti satisfacere non potuisse. Satis tamen videtur constare, quod oesophagi convulsivus motus sit. Confirmat hoc Hippocrates (z), qui ab iisdem causis & convulsionem & singultum deduxit, dicens: Convulsio aut a repletionem, aut ab immanitione fit: ita vero & singultus: & alibi saepius convulsioni singultum junxit. Effuso copioso sanguine, convulsio aut singultus accedens, malum (a). Et sequenti post hunc Aphorismo: Hypocatharsi convulsio aut singultus accedens, malum. Cum autem nausea & vomitus convulsionem fibrarum muscularium oesophagi, faucium, ventriculi &c. pro sua causa agnoscat: videtur & singultum proxime huc referendum esse, & ejus sanationem haberi posse ex illis, quae de vomitu & nausea curatione dicta fuerunt. A similibus enim causis oritur fere ac vomitus: ventriculi enim inflammationi comes saepe est, uti §. 951. dicitur.

Hepati inflammato, singultum accedere monuit Hippocrates (b): & alibi ab ileo & vomitu & singultum fieri dixit (c). Ab inordinato spirituum motu singultus nasci, observatur toties in hysteris; mutata hac determinatione spirituum, vel sopito tumultu, domandum: quod saepe irritatis in alio loco corporis nervis perficitur pulcherrime;

DEBILITAS FEBRILIS.

§. 660. Debilitas ingens sequitur impeditum influxum & pressionem liquidi nervosi in musculos.

De fibrarum solidarum nostri corporis debilitate, uti & vasorum minorum & majorum & viscerum, quae illis constant, antea dictum fuit. Patuit tunc, debilitatem in his vocari illam partium solidarum haec constituentium cohesionem, quae tam levi motu tolli potest, ut imparia sint iis efficiendis, quae sanitatis & vitae ratio ab ipsis postulat (vide §. 41.). Per debilitatem autem febrilem hic intelligitur impotentia exercendi motus musculares, qui a voluntatis imperio pendent, uti dum aeger febre decumbens corpus vix erigere, vel membra movere valet, licet efficaci voluntatis nixu hoc facere tentet, & quamvis nullus partium movendarum dolor hoc impediatur. Qui enim podagrae, vel rheumatismi, acerrimis doloribus prohibetur, ne membra movere possit, non ideo debilis dicitur. Cum vero in omni

vel & opio dato compescitur singultus. A singultu detento sternutationes supervenientes singultum solvere observavit Hippocrates (d), dum irritatis nervis per nares dispersis mutatur directio spirituum nervosorum, prius nimio impetu in oesophagi fibras irruentium, dum singultus aderat. Diacordio larga dosi exhibitio (quod opium continet) singultum optime se curare potuisse testatur Sydenhamus (e); dum semine anethi aliisque, quae tanquam specifica decantantur, usus nihil profecisset.

Si ergo a talibus causis ortus fuerit, quae inter vomitus & nausea causas recensita sunt, curatio ex ante dictis petenda erit. Si a subita nimis depletionem ortus fuerit singultus, uti saepe in senibus post diarrhoeam, & maxime post vomitiones, observavit Sydenhamus (f), evacuationes illae compescendae sunt, & blandis humoribus perditorum iactura restitui debet. Si vero a nimia repletionem, proderunt evacuantia.

Præterea saepe oritur singultus, dum oesophagi interior superficies irritatur mole deglutiti cibi, vel & potus, subito ingurgitati. Sic voraces pueri dum furtim subrepta bellaria avidissime comedunt, singultu affici solent. Idem & ab acrioribus deglutitis frequenter accidit. Omnium frequentissimus & molestissimus singultus oritur, dum aphthis obsidetur oesophagus, & saepe, antequam in faucibus appareant vel oris interni partibus, ex singultu nato illas jam adesse noverunt Medici. Aphthis autem deciduis videmus saepe linguam & fauces excoriatas quasi & dolentes, si vel levissimo acri tangantur: idem etiam oesophagi internae superficiei tunc accidit, & a quibusvis fere deglutitis, imo & ab ipsa saliva saepe, dolentissimus tunc singultus oritur; ad quem curandum nihil fere melius invenitur, quam si omni hora pauculum olei amygdalini recens presci deglutatur, quod blanda sua vi excoriatum oesophagum pulcherrime demulcet.

(x) Heem. Boerhaave Instit. Medic. §. 808.

(y) Sect. I. cap. 4. pag. 86.

(z) Aphor. 39. Sect. VI. Chart. Tom. IX. pag. 273.

(d) Aphor. 3. Sect. V. ibidem pag. 195.

(e) Aphor. 58. Sect. V. ibidem pag. 230.

(f) Aphor. 10. Sect. VII. ibidem pag. 236.

(g) Aphor. 13. Sect. VI. ibidem pag. 255.

(h) Sect. I. cap. 4. pag. 87. (i) Ibidem.

(p) Sydenh. Sect. II. cap. 2. pag. 153. 154. (q) Sect. I. cap. 3. pag. 57.

(r) Ibidem Sect. V. cap. 6. pag. 317.

(s) Ibidem Sect. I. cap. 4. pag. 68. (t) Ibidem pag. 73.

(u) Sect. I. cap. 3. pag. 55. (vv) Ibidem cap. 4. pag. 65.